

ภูมิหลัง

การประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่สำคัญยิ่งในการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะนอกจากการประกอบอาชีพจะเป็นวิถีทางที่ทำให้ได้ค่าตอบแทน เพื่อนำไปซื้อปัจจัยต่าง ๆ มาสนองความต้องการของร่างกาย (Physiological Needs) แล้วยังเป็นกิจกรรมที่สนองความต้องการทางจิตใจ (Psychological Needs) และความต้องการทางสังคม (Social Needs) ของบุคคลด้วย ดังนั้นบุคคลทุกคนจึงจำเป็นต้องมีอาชีพ อย่างไรก็ตามกระบวนการแนะแนวอาชีพเป็นกระบวนการที่จะช่วยบุคคลรู้จักตนเอง รู้จักเตรียมตัว การปรับปรุงตัวให้มีลักษณะที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพ ตลอดจนวางแผนและเตรียมตัว เลือกอาชีพ ช่วยบุคคลมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ และสามารถพัฒนาอาชีพของตนทั้งแตกัน ดังที่ นวลศิริ เปาโรหิตย์ (2527 : 21) ได้กล่าวถึงการแนะแนวอาชีพพอสรุปได้ว่า การแนะแนวอาชีพไม่ใช่จะมาเร่งมือในช่วงมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อช่วยให้เด็กได้เลือกอาชีพหรือเลือกเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่โปรแกรมแนะแนวอาชีพที่แท้จริงจะต้องครอบคลุมประสบการณ์ทางการศึกษาของบุคคลทั้งด้วยเด็ก ตลอดจนถึงวัยผู้ใหญ่ การแนะแนวอาชีพในระบบนี้จำเป็นต้องควบคู่กันไปกับการพัฒนาค่านิยมต่าง ๆ ตามวัยของบุคคล โดยเริ่มตั้งแต่เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนเป็นต้นไป (Life-long Process) สาเหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะการพัฒนาทางความคิด ความสนใจ ความสามารถ และทักษะของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในวัยใดวัยหนึ่ง แต่เป็นสิ่งที่ค่อย ๆ เริ่มเกิดและพัฒนาควบคู่กันไปกับการพัฒนาชีวิตค่านิยมต่าง ๆ ด้วย ดังนั้นโครงการแนะแนวอาชีพที่ใดเลย จำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาเรื่อยไปจนถึงระดับอุดมศึกษา เพราะในการปลูกฝังลักษณะนิสัยในการประกอบอาชีพตลอดจนค่านิยม หรือเจตคติที่ดีต่ออาชีพจะต้องเป็นสิ่งที่ค่อยเป็นค่อยไปพร้อม ๆ กับการดำเนินชีวิตค่านิยมต่าง ๆ ของบุคคลด้วย ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพจึงได้เริ่มพัฒนางานแนะแนวในระดับประถมศึกษาอย่างจริงจังในปี พ.ศ. 2528 เป็นต้นมา (ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. 2529 : 94-

97) เพราะตระหนักว่าการพัฒนาเด็กให้มีความรอบรู้ในโลกกว้างของการศึกษาและอาชีพ การปรับปรุงบุคลากรนั้น เป็นสิ่งที่ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ตลอดจนการรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง การรู้จักปรับตัวและมีความสุขในโรงเรียนนั้น เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ ด้วย สิ่งเหล่านี้ควรได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก ศูนย์และแนวทางการศึกษาจึงเริ่มส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ให้เข้าใจถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับจากการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบในระดับประถมศึกษา โดยเป็นการแนะแนวอาชีพ เพื่อให้นักเรียนที่เรียนจบระดับประถมศึกษาและภาคโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูง หรือไม่สามารถทำงานในภาครัฐบาลหรือเอกชนได้นั้น สามารถที่จะประกอบอาชีพอิสระที่เหมาะสมกับ ความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตนเองได้

ในแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) ได้กล่าวถึงการแนะแนวอาชีพ โดยมุ่งเน้นการสนับสนุน ส่งเสริมการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบ ปรับปรุงพัฒนา และขยายงานด้านการแนะแนวอาชีพทุกระดับ ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน ส่งเสริมการศึกษาวิชาชีพให้นักเรียนได้เห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ โดยเฉพาะเน้นการประกอบอาชีพอิสระให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้บรรลุตามนโยบายของรัฐบาลและเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ระยะที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) กระทรวงศึกษาธิการจึงมอบหมายให้ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ จัดโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ในสถานศึกษาขึ้น (ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ. 2529 : 94-97) โดยในระยะแรกได้ทดลองความเป็นไปได้กับโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 12 เขตการศึกษา เขตการศึกษาละ 2 โรงเรียน รวม 24 โรงเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ประการที่หนึ่ง เพื่อทดลองระบบงาน วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานแนะแนวโรงเรียน ประการที่สอง เพื่อให้นักเรียนของโรงเรียนที่เข้าโครงการทดลองอย่างค่อ เนื่องจากมีเจตคติที่ดีต่อการทำงานและประกอบสัมมาชีพ มีนิสัยและจริยธรรมในการทำงาน รู้จักตนเองและโลกของอาชีพอย่างกว้างขวาง ประการที่สาม เพื่อให้โรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการทดลองเป็นโรงเรียนผู้นำ และเป็นแหล่งวิทยากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบให้กับโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป โดยเริ่มโครงการครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2528 และได้จัดให้โครงการนี้เป็นโครงการต่อเนื่องไปจนครบ 6 ปี ตั้งแต่ปีการศึกษา 2529-2534 ปัจจุบันศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พยายามสนับสนุน ส่งเสริมให้โรงเรียนประถมศึกษาจัดบริการแนะแนวอาชีพ เพื่อสนองนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ

การแนะแนวอาชีพมีความสำคัญและเป็นนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นครูสังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ครูแนะแนว และเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนางานแนะแนวในระดับประถมศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบการจัดและผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพของโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้เห็นสภาพของการจัดบริการแนะแนวอาชีพ เป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ และผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานแนะแนวต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อศึกษาลักษณะการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
4. เพื่อศึกษาลักษณะการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวในโรงเรียนประถมศึกษา ที่อยู่นอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ
5. เพื่อเปรียบเทียบการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษา ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ กับโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง

6. เพื่อเปรียบเทียบผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพ ตามทัศนะของครูแนะแนวที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการกับโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลอง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้จะทำให้ครูแนะแนวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาจะได้อะไรจากข้อมูลเกี่ยวกับ

1. เพื่อจะได้อะไรจากข้อมูลที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ

2. เพื่อจะได้อะไรจากข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนนอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ

3. เป็นแนวทางแก่ครู อาจารย์ และครูแนะแนวในการจัดบริการแนะแนวอาชีพให้แก่นักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. เพื่อที่จะได้อะไรจากข้อมูลที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดเตรียมความพร้อมของโรงเรียนในการจัดบริการแนะแนว เช่น จัดสรรงบประมาณ จัดอบรมให้คณะครูมีความรู้ทางการแนะแนว และมีทักษะความสามารถในการจัดบริการแนะแนว ตลอดจนการวางแผนโครงการจัดบริการแนะแนว

5. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดบริการแนะแนวและเกี่ยวข้องในการพัฒนางานแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา จะได้อะไรจากข้อมูลที่สำคัญบางประเด็น เกี่ยวกับการดำเนินงานและจัดบริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียนประถมศึกษา

6. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจงานวิจัยเชิงสำรวจ จดติดตามผลงานระหว่างการดำเนินการโครงการ และเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเปรียบเทียบความก้าวหน้าในการจัดบริการแนะแนว เมื่อสิ้นสุดโครงการการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการจัดบริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการและที่อยู่ในโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง
2. ประชากรที่จะศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าสถานศึกษาให้รับผิดชอบงานแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ
3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ และครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลอง จำนวน 48 คน โดยจำแนกกลุ่มตัวอย่างดังนี้
 - 3.1 ครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 24 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 24 คน
 - 3.2 ครูแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ และมีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพทั้ง 24 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 คน จำนวน 24 คน
4. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 4.1 ตัวแปรต้น สภาพภาพของโรงเรียน จำแนกเป็น
 - 4.1.1 โรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ
 - 4.1.2 โรงเรียนประถมศึกษานอกโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ ที่มีสภาพใกล้เคียงกับโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 การให้บริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

4.2.1.1 ด้านการสำรวจรวบรวมข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคลเพื่อการแนะแนวอาชีพ

4.2.1.2 ด้านบริการสนเทศ เพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ

4.2.1.3 ด้านบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ

4.2.1.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ

4.2.2 ผลการให้บริการแนะแนวอาชีพตามทัศนะของครูแนะแนวที่มีต่อผลการจัดบริการแนะแนวอาชีพด้านต่าง ๆ 4 ด้าน ดังนี้

4.2.2.1 ด้านความรู้ ความเข้าใจตนเองและอาชีพ

4.2.2.2 ด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับอาชีพ

4.2.2.3 ด้านทักษะทางอาชีพ

4.2.2.4 ด้านเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การให้บริการแนะแนวอาชีพ หมายถึง กระบวนการที่ช่วยให้บุคคลเข้าใจตนเองในเรื่องของความสนใจ ความถนัด และความสามารถ สร้างเจตคติและความนิยมที่ถูกของต่ออาชีพสุจริตในการทำงาน รู้จักโลกของอาชีพ สนใจในอาชีพทั่ว ๆ ไป ตลอดจนการฝึกนิสัยพื้นฐานในการทำงานและรู้จักตัดสินใจเลือกงานอาชีพได้เหมาะสมกับบุคลิกภาพของสถานภาพในสังคมนั้น ๆ ซึ่งแบ่งการให้บริการแนะแนวอาชีพออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ด้านการสำรวจข้อมูลนักเรียน เป็นรายบุคคลเพื่อการแนะแนวอาชีพ หมายถึง บริการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียนอย่างมีระบบ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลประวัติส่วนตัวและครอบครัวฐานะทางเศรษฐกิจ ข้อมูลสุขภาพ ผลการเรียนรู้ ความประพฤติ อาศัยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ การใช้แบบสอบถาม การใช้แบบทดสอบ การทำบัตรสุภาพ การทำระเบียบแบบแผน การ

เยี่ยมบ้าน เป็นต้น

1.2 ด้านบริการสนเทศเพื่อเตรียมตัวประกอบอาชีพ หมายถึง การเสนอข้อมูลข่าวสารและความรู้ด้านการศึกษาคือ การประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยทั่วไป และในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง เช่น ลักษณะของงาน ความก้าวหน้า รายได้ คุณสมบัติพื้นฐานของผู้ประกอบอาชีพแต่ละประเภท ข้อดีและข้อเสียของแต่ละอาชีพ เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ในเรื่องอาชีพอย่างกว้างขวาง สร้างเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตและการทำงานโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดป้ายนิเทศก์ ให้นักเรียนได้สัมผัสกับผู้ประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยตรง ทัศนศึกษา การจัดวันอาชีพและให้นักเรียนได้สัมผัสอาชีพต่าง ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยี เช่น สไลด์ เทป วีดีโอ เป็นต้น

1.3 ด้านการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ หมายถึง การให้ความช่วยเหลือให้นักเรียนได้รู้จักตนเอง เข้าใจตนเอง ในด้านความสนใจ ความถนัด และความสามารถช่วยให้นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง สร้างเจตคติและค่านิยมที่ดีต่ออาชีพและการทำงาน ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกการตัดสินใจ เลือกอาชีพที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพ และสถานการณ์ของตนเอง ปลูกฝังนิสัยพื้นฐานในการทำงาน ได้แก่ ความขยัน ความอดทน ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ และการตรงต่อเวลา เป็นต้น โดยวิธีการต่าง ๆ ทั้งการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม เป็นรายบุคคล ตลอดจนการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่พึงประสงค์ และการพัฒนาอาชีพ

1.4 ด้านการจัดวางตัวนักเรียนเข้าร่วมในกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง การช่วยให้นักเรียนตัดสินใจเลือกวิชาเรียนและเลือกกิจกรรมส่งเสริมอาชีพได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับความสนใจ ความถนัด และความสามารถของนักเรียน โดยอาศัยข้อมูลจากการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อมูลด้านอาชีพ และการจัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพให้หลากหลาย เพื่อให้นักเรียนมีโอกาสเลือกเรียนและฝึกงานอาชีพได้เหมาะสมกับตน

2. ผลการให้บริการแนะแนวอาชีพ หมายถึง ผลการให้บริการแนะแนวอาชีพในโรงเรียน ประเมินศึกษาตามพัฒนาของครูแนะแนว แบ่งออกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ความเข้าใจตนเองและอาชีพ หมายถึง นักเรียนสามารถเข้าใจตนเองว่าตนเองมีความสนใจ มีความถนัด มีความสามารถ และมีบุคลิกภาพอย่างไร รู้จักการประเมินตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในอาชีพอย่างกว้างขวาง รู้จักคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละอาชีพ รู้จักการพิจารณาตนเองว่ามีความสนใจและเหมาะสมกับอาชีพใด

2.2 ก้าวนวัตกรรมเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง นักเรียนมีความประพฤติและมีลักษณะนิสัย มีจริยธรรม และคุณธรรม ที่เป็นคุณสมบัติพื้นฐานของการทำงาน เช่น ความซื่อสัตย์ อดทน มีความรับผิดชอบ ตรงต่อเวลา เคารพกฎหมาย เป็นต้น

2.3 ก้าวนทักษะทางอาชีพ หมายถึง นักเรียนได้มีโอกาสเข้าร่วมและปฏิบัติจริงในกิจกรรมส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ ได้มีโอกาสสัมผัส เยี่ยมชม หรือสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน ได้ฝึกงานพื้นฐานอาชีพต่าง ๆ มีรายได้จากผลการปฏิบัติ จากผลผลิต หรือการหารายได้พิเศษ หลังเลิกเรียนหรือระหว่างปิดภาคเรียน

2.4 ก้าวนเจตคติเกี่ยวกับอาชีพ หมายถึง นักเรียนเห็นคุณค่าของงานและความสำคัญของการทำงาน เพื่อสังคม มีความเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบสัมมาชีพและการทำงานไม่เลือกงาน

3. ครูแนะแนว หมายถึง ครูที่ได้รับการแต่งตั้งจากหัวหน้าสถานศึกษาให้รับผิดชอบเป็นหัวหน้างานแนะแนว หรือทำหน้าที่ประสานงานแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้งในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลอง

4. ทัศนะของครูแนะแนว หมายถึง ความคิดเห็นของครูแนะแนวหรือผู้ประสานงานแนะแนวประจำโรงเรียนประถมศึกษา ทั้งในโรงเรียนประถมศึกษาในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจร ของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลองที่มีต่อการจัดบริการแนะแนวอาชีพ และผลของการจัดบริการแนะแนวอาชีพ

5. สถานภาพของโรงเรียน หมายถึง สภาพของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติในโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ และโรงเรียนประถมศึกษาที่อยู่นอกโครงการทดลอง

6. โรงเรียนในโครงการทดลอง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 12 เขตการศึกษา ที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ

7. โรงเรียนที่อยู่นอกโครงการทดลอง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทั้ง 12 เขตการศึกษา ที่ไม่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการทดลองการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเดียวกันและมีขนาดเดียวกันกับโรงเรียนที่ได้รับคัดเลือกเข้าโครงการทดลอง

8. การจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบวงจร หมายถึง กระบวนการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างต่อเนื่อง ตามรูปแบบของการจัดบริการแนะแนวอาชีพอย่างเป็นระบบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยการจัดบริการต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียน ดังนี้

8.1 การช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความถนัด ความสามารถและบุคลิกภาพ

8.2 การให้ข้อมูลทางอาชีพแก่นักเรียน โดยผ่านบริการสนเทศในลักษณะต่าง ๆ จนนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ และมีความรู้เกี่ยวกับอาชีพอย่างถูกต้อง แจ่มแจ้งตามสมควรแก่วัย

8.3 การให้คำปรึกษาแก่นักเรียน เพื่อช่วยให้นักเรียนเตรียมตัวประกอบอาชีพและตัดสินใจเลือกอาชีพที่เหมาะสม

8.4 การจัดวิชาอาชีพอย่างหลากหลาย ให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ รวมทั้งการจัดให้นักเรียนได้ฝึกงาน จัดหางานพิเศษให้นักเรียนได้มีรายได้ระหว่างเรียน และจัดหางานทำหลังจบการศึกษา

8.5 ส่งเสริมด้านการพัฒนาจริยธรรม การปรับตัว และการเรียนที่มีประสิทธิภาพ

8.6 ติดตามผลในขณะที่กำลังเรียน กำลังฝึกงาน หรือทำงานหารายได้พิเศษ ตลอดจนออกไปประกอบอาชีพ หรือศึกษาต่อหลังจบการศึกษาแล้ว

8.7 การบริหารงานแนะแนวให้สัมพันธ์สอดคล้องกับการปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียน เช่น การจัดแผนการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร สหกรณ์โรงเรียน เป็นต้น

8.8 การติดต่อประสานงานกับชุมชนและองค์กรภายนอกโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการแนะแนวอาชีพ